

ŠKODO ZA UNIČENO PREMOŽENJE TREBA PORAVNATI

Kako je to vprašanje rešila Avstrija

Ob 30. obletnici požiga »Narodnega doma« smo Slovenci v Trstu morali za ugotoviti, da sedanji upravitelji tega ozemlja, ki so nam v teku vojne obljubljali, da nam bodo po zmagi nad fašizmom vrnili vse krivice popravljene, niso do danes prav ničesar storili, da bi Slovenci v Trstu zopet prišli v posest svojih kulturnih in gospodarskih ustanov, ki jih je uničil ali vzel fašizem.

Ob tej priložnosti pogledimo, kako in po kakšnih načelih so vprašanje povračila imovinske škode, povzročene zaradi političnega preganjanja in zatiranja, rešile druge države. O poravnavi škode v Nemčiji je že bilo govora.

Če vprašanje je dobilo proučilo Avstrija, ki je skušala v cim večji meri popraviti vse krivice, ki so bile prizadete za časa totalitarističnega režima tako raznim organizacijam in ustanovam kakor tudi pravim in fizičnim osebam. Izdanih je bilo v ta namen mnogo zakonov, od katerih bomo podrobneje omenili le dva najvažnejša.

Avstrijski zakonodavec se ni omejil samo na dobo, ko je bila Avstrija pod zasedbo nacistične Nemčije, ampak je določil, da se povrne tudi imovinska škoda, ki so jo razne organizacije in ustanove utrpeli v dobi, ko je v Avstriji vladal totalitaristični Dolfussov in Schuschniggov režim. Z izrednimi zakoni izdanimi v marcu 1933, ki so kršili avstrijsko ustavo iz leta 1926, so bile namreč prepovedane in razpuščene vse demokratične stranke, društva in strokovne organizacije ter je bila zaplenjena njihova imovina. Ko je po osvoboditvi zopet stopila v polno veljavo ustava iz leta 1926 ter so prepovedane stranke in organizacije lahko ponovno začele s svojimi delovanjem, je zakonodavec uvidel potrebo, da se tedaj prizadejana krivica popravi. Z zakonom z dne 6. 2. 1947 je odredil, da morajo imetniki imovine razpuščenih političnih in kulturnih organizacij ter gospodarskih ustanov isto vrniti. Ker so pa v teh organizacijah medtem nastale mnoge organizatorične spremembe, ter niso bile nekatere razpuščene organizacije obnovljene, postanejo lastniki vrnjene imovine posebna pravna telesa, ki bodo poskrbela, da se ta imovina izruči tistim političnim in kulturnim organizacijam ter gospodarskim ustanovam, ki po duhu najbolj ustrezajo organizacijam obojane ustanovam, katerim je imovina poprej pripadala. V ta namen so bili ustanovljeni posebni restitucijski fond, in sicer: restitucijski fond socialdemokratskih organizacij, restitucijski fond svobodnih strokovnih organizacij (sindikati), restitucijski fond centralne komisije krščenjskih delavskih in nameščenskih združenj ter restitucijski fond komunističnih organizacij. Pravni nasledniki razpuščenih organizacij in ustanov v imovinskem pogledu so torej imenovani fond, ki so ustanove javnega prava z lastno pravno osebnostjo in ki pridobijo lastninsko pravico nad površino imovino ter jo prenesejo na one organizacije, ki prevzamejo in nadaljujejo naloge in cilje bivših lastnikov, t. j. razpuščenih organizacij.

Vendar se zakonodavec ni omejil samo na ureditev površine odvzete imovine razpuščenih organizacij. Ker so zaradi političnega preganjanja in zatiranja tudi pravne in fizične osebe pretrpele imovinsko škodo, oziroma jim je bila imovina odvzeta, je z mnogimi povračilnimi zakoni skušal popraviti tudi krivice prizadete posameznikom. Kot osnovni povračilni zakon lahko navedemo zakon o ničnosti (15. 5. 1946), ki proglašja za nične vse pravne posle sklenjene za časa nemške okupacije, ki so bili podvzeti, da se pravnim ali fizičnim osebam odvzame imovina, ki so jo posedovale 13. marca 1938 (zasedba Avstrije zaradi nemškega političnega in gospodarskega pronicanja).

Na osnovi tega zakona je bila kasneje izdana vrsta tako imenovanih restitucijskih zakonov, ki urejajo površine posameznih vrst gospodarske škode. Pri sestavi teh zakonov so zakonodajnemu odboru pomagali Zveza bivših političnih preganjanjcev, židovske verske občine in druge židovske organizacije, škofjski ordinariati, vrhovni svet evan- geljske cerkve, torej organizacije, ki v svojih vrstah štejejo ljudi, ali organizacije, ki jim je bila zaradi političnega preganjanja storjena imovinska škoda.

Med temi zakoni je najvažnejši tretji restitucijski zakon (6. 2. 1947), pod katerega spadajo načelno vse imovinske škode, v kolikor niso bile pridržane drugim restitucijskim zakonom. V smislu čl. 1. je predmet tega zakona imovina, ki je bila za časa nemške zasedbe Avstrije bodisi samovoljno, bodisi na osnovi zakonov ali drugih ukrepov, kakor tudi na osnovi pravnih poslov ali drugih pravnih dejanj lastniku odvzeta v zvezi s prevzemom oblasti po nacionalsocialisti. Odvzem imovine obstoja zlasti tedaj, ako so lastnika odvzete imovine nacionalsocialistične oblasti politično preganjale, a

pridobitnik odvzete imovine ne dokaže, da bi se prenos imovine izvršil neodvisno od prevzema oblasti po nacistih. Oškodovani lastnik mora torej dokazati njegova in da so ga nacisti politično preganjali, dočim mora novi pridobitnik nastopiti s težjim dokazom, t. j. da bi se prenos od prvotnega lastnika kljub temu izvršil. Kdo je politični preganjanec? V prvi vrsti so to osebe, ki jih je nemški zakon zaradi njihove pripadnosti k določenim rasni ali narodnostni skupnosti »deklasiral«. Poročilo izrečno navaja kot politične preganjance te vrste koroske Slovence in osebe, ki so jih zadevali rasni zakoni, (židje, mešanici). Nadalje se za politične preganjance smatrajo osebe, ki pripadajo določenim grupam, katerih izločitev iz nemškega narodnostnega telesa je zahteval nacistični nauk o izbrani nemški rasi. Od ostalih oseb so pa zahteval konkreten dokaz, da so bili politično preganjani (zapori, koncentracijski taborišče, »črna lista« in podobno).

O. V.

RAZMAH PETROLEJSKE INDUSTRIJE v Italiji in Trstu

V italijanskem gospodarskem tisku je bil te dni objavljen načrt za razširjenje petrolejskih čistilnic v Italiji, iz katerega navajamo naslednje podatke:

Junija 1950 je zmogljivost italijanskih čistilnic (med te so vštete tudi tržaške) dosegla 5,488.000 ton, to se pravi, da se je v primeri s položajem decembra 1949 povečala za 88.000 ton. Povečanje je treba pripisati razširjenju instalacije pri INPET-u v Speciji, IR OM-u v Porto Marghera in STANIC-u v Livornu. Il Solek (8. avgusta) navaja še primerjavo med položajem italijanskih čistilnic 31. maja 1950 (zmogljivost 5,488.000 t) in povečano zmogljivostjo, ki naj bi jo dosegle čistilnice v l. 1952-53 v smislu Marshallovega načrta in podrobnih načrtov OEEC v Parizu t. j. 8,115.000 ton. Podatki so v 1000 ton.

Čistilnice

Čistilnica	Zmogljivost
STANIC-ANIC, Livorno	540 1.350
STANIC-ANIC, Bari	700 500
INPET, Carrara	750 2.000
IROM, P. Marghera	700 950
SOLCON-VACUUM, Nap. 1.570	1.320
CANDOR, Milan	— 900
SARCON, Tre Cate	— 585
Aquila, Trst	600 340
RASION, Augusta	— 315
API, Falconara	— 180
ICIP, Mantova	— 180
SIAP, Trst	130 110
Permolio, Milan	85 —
Permolio, Genova	80 240
Permolio, Rim	75 —
ROL, Vigussolo	20 48
SIROM-BIANCHI, Milan	50 45
Ostale	129 —

Podatki glede zmogljivosti tržaške čistilnice »Aquila«, kakor jih navaja »Il Solek«, so očitno zgrešeni. Njena zmogljivost predelave nafte ne znaša 600.000 ton, temveč 350.000 ton. Kakor znano, je bila Aquila med vojno težko poškodovana in leta 1947 obnovljena. Poleg tega je »Aquila« prešla posojilo ERP v znesku 4,5 milijona dolarjev. V načrtu je, da se njena zmogljivost poveča do 600.000 ton. Druga tržaška čistilnica SIAP je bila l. 1947 vrnjena nekdanjim lastnikom in je danes italijansko-ameriška družba. Za časa fašizma je bila vključena v skupino AGIP-a, italijanske državne družbe. Italijanske čistilnice so danes pod vplivom ameriškega kapitala, s pomočjo katerega se širijo.

DOLARJI ZA MEHIŠKI PETROLEJ

Med mehiško in ameriško vlado se vodijo razgovori za podelitev ameriškega kredita mehiški petrolejski indu-

striji, ki je v državnih rokah Mehikanci so se med tem časom pogodili z dvema ameriškima družbama (Shapless Oil Comp. of Denver, Co. in Independent Exploitation Comp.) glede poskusnega vrtnanja in izkoriščanja vrelcev v jugovzhodnih predelih Mehike. 15 odst. dobička pojde Americanom pri izkoriščanju vrelcev na kopnem in 18 odst. pri izkoriščanju pod vodo.

Velika Britanija je priznala novo kitajsko vlado, čeprav ni tega storila Amerika. Glede korejskega spopada se je angleško stališče zbližalo z ameriškim, v glavnem Anglija sledi v tem ZDA. Tako je prišlo tudi do prepovedi izvoza angleške nafte na Kitajsko. Domnevajo namreč, da so kitajski trgovci prodajali petrolej v Severno Korejo. Petrolej so prevažali na ladjah s tujnimi zastavami.

Italijanska tovarna pisalnih strojev

Znana italijanska tovarna pisalnih strojev »Olivetti« je bila ustanovljena leta 1908 v Ivreji. Ustanovitelj Camillo Olivetti je zbral potrebna izkustva v Ameriki. Začet je z majhnim kapitalom 350.000 lir in komaj 26 delavci. Leta 1911 je izdelal prvi pisalni stroj. Po prvi svetovni vojni (l. 1926) se je proizvodnja dvignila že na 8.000 strojev letno. Po reorganizaciji v l. 1929 je tvrdila izdelala že 13.000 strojev in se do začetka druge svetovne vojne povzpela do 60.000 pisalnih strojev letno. Danes je pri družbi nameščenih že 5000 delavcev in nameščenec, ki v enem letu izdelajo okoli 90.000 pisalnih strojev in 20.000 računskih strojev. V tujih državah skrbijo za plasiranje izdelkov Olivetti posebne družbe, kakor n. pr. v Avstriji »Austro-Olivetti«, v Južni Afriki »Olivetti, Afrika Pty Ltd.«, v Argentini »Olivetti SA«, v Franciji »S.A.M.P.O. Olivetti«, v Belgiji »Olivetti S.A. Belgium«.

V prometu je več vrst Olivettijevih strojev, med zadnjimi »Lexikon«, ki stane v trgovini na drobno 120.000 lir. Na zunanem trgu se isti stroj prodaja po 97.500 lir, t. j. 156 dolarjev, da lahko vzdržati konkurenco drugih znamk. Računski stroj »Studio« stane 68.000 lir. Lansko leto je prišel na trg tudi računski stroj »Divisumma« za preprostejšo računanje se uporabljajo »Multisumma« in »Electrasumma«. Podjetje izdeluje tudi stroje za daljnopis znamke »Lexikon-Elettrica«.

sestava ladijskih bronov točno določena po navodilih pristojnih uradov angleške admiraltete, ter družb za tehnološko analizo Britisa »Standard Specification Institution (BSS) in American Society for Testing Materials (ASTM). V ilustracijo teh določb navajamo angleški ter ameriški predpis kmetijske sestave ladijskega bronu: »Admiralty Gun Metals« štev. 302/3, norma BSS: kositer 9,5 — 10,5 %, cink 1,5 — 2,5 %, svinec maks. 0,5 %, nikelj maks. 1,00 %, drugi dodatki maks. 0,15 %, preostala količina baker. — »Tin Bronze« štev. B 143-46T-1A, norma ASTM: baker 86 do 89 %, kositer 9 — 11 %, svinec maks. 0,3 %, cink 1 — 3 %, nikelj maks. 1,00 %, železo maks. 0,15 %, fosfor maks. 0,05 %.

VSAK PO SVOJEM OKUSU

Mr. B. Johnson je prispel v Anglijo kupovat namizni pribor za ameriško tvrdko National Silver Comp. of Miami. Ugotovil je, da angleško blago ni izdelano po ameriškem okusu. Američan ne mara gladekega pribora, kakor je v navadi v Evropi. Ugajajo mu vzorne rožice in podobni okraski. Zlice morajo biti globlje. Nesreča je v tem, da je ameriški potrošnik starokopiten (konservativen), toda prav tako angleški proizvajalec. Dodal je, naj Angležji pričnejo izdelovati pribor po ameriškem okusu, pa jim bo zagotovljen odkup za milijone dolarjev. Američani imajo radi angleške čajne servise. Na angleškem trgu jih je Johnson kupil po 7 funtov, v ZDA jih je prodal po 18 funtov.

Na podobi vidimo, kako korejski kmet obdeluje riževno polje. Takšna polja prevladujejo zlasti na Južni Koreji in s svojimi mlakuzami otežujejo vojne operacije. Kakor je »Gospodarstvo« poročalo, so korejski kmetje večinoma na emniki. Srednji kmetje so se čedalje bolj zadolževali

in tako zašli v odvisnost bogatejših, ki so jih izkoriščali. Za časa japonske oblasti je prišlo večkrat do puntov zadolženih kmetov, toda Japonci so jih zatrli s silo, ker so bili tudi sami v eposestniki. Korejski kmet je navadno oblečen v belo obleko brez gumbov.

Pred evropsko zvezo za aluminij

Svet OEEC (Organizacije za gospodarsko sodelovanje med evropskimi državami) pripravlja načrt za tesnejše sodelovanje držav, ki proizvajajo aluminij. o naj bi bila evropska zveza (unija) za aluminij, h kateri naj bi pristopila tudi Zahodna Nemčija. V ta namen bo OEEC sklicala posebno mednarodno konferenco.

Pred vojno je proizvodnja aluminija azahodnih držav popolnoma pokrila potrošnjo; če pa upoštevamo še tako imenovane vzhodne države, je vsem evropskim državam l. 1938 primanjkovalo o 20.000 ton aluminija. Ko bi dvignili proizvodnjo aluminija, bi s tem lahko nadomestili na mnogih področjih baker, ki primanjkuje evropskim državam. Proizvodnja evropskih čistilnic bakra je leta 1938 dosegla 737.400 ton, medtem ko je evropska potrošnja rafiniranega bakra znašala 1,36 milijona ton. Evropske čistilnice bakra krijejo samo 54 % evropske potrošnje, čeprav upoštevamo svetovsko proizvodnjo in potrošnjo. Navajamo podatke o proizvodnji in potrošnji aluminija v nekaterih evropskih državah za leto 1938 (v tisočih ton):

in 43,5 % svetovnega izkopa. Njihova proizvodnja aluminija je tedaj dosegla 86,5 %. Proizvajanje aluminija zahteva veliko potrošnje električne energije, ki jo lahko pridobivamo predvsem z izkoriščanjem vodne sile. Za pridobitev ene tone aluminija so potrebne 4 tone boksita, 75 kg »kryolitha«, 500 kg elektrodne glajla in 20.000 kilovatnih ur električne energije.

ANGLEŽI BODO POVEČALI PROIZVODNJO ALUMINIJA

Angleška družba »British Aluminium Company« in kanadsko podjetje »Aluminium Ltd« bosta raziskali področje Britskega severnega Bornea in Zlate obale z namenom, da bi organizirali proizvodnjo aluminija. Angleška proizvodnja krije danes samo 15 do 20 % domačo potrošnjo; Angleži nameravajo svojo industrijo tako razviti, da bi pokrili vso potrošnjo. Pri Launcestonu (Tasmanija) gradijo tovarno aluminija, ki bo po dveh letih proizvajala 12.000 ton letno.

Cin naj postane žlahtna kovina

Po izbruhu spopada na Koreji je cena cina na mednarodnem trgu silno narasla. Skok v Londonu je od dneva do dneva znašal 20 do 30 funtov šterlingov in je v treh tednih dosegel okoli 130 funtov. Vse kaže, da bodo cin vrstili med žlahtne kovine, tako da bo kvotiral po uncah. Za doigo tona (1016 kg) plačajo danes 710 funtov. Komplikacije na Koreji ne motijo proizvodnje na Daljnem vzhodu. Nekateri menijo, da je skakanje cina psihološke narave, ki ni opravičeno s čistega gospodarskega vidika. Navajamo podatke o svetovni proizvodnji in potrošnji (v dolgih tonah):

Proizvodnja leta 1948 je dosegla 158.000 ton, potrošnja 139.900 ton, pribitek proizvodnje torej 18.100; leta 1949 proizvodnja 168.000, potrošnja 119.200, pribitek 49.800. V četrtletje 1950 (januar-marec) proizvodnja 49.900, potrošnja 33.900, pribitek 7600 ton.

V prvih štirih mesecih letošnjega leta je znašala proizvodnja cina 11.375 ton povprečno na mesec, medtem ko je bila v vsem letu 1949 na ravni 9.960 ton povprečno na mesec. V aprilu je potrošnja narasla na 12.100 ton (v marcu 11.800 t). Narasla je predvsem na Holandskem, medtem ko je bila nižja v ZDA (5.579 t) in v Vel. Britaniji (1.714 t).

Glede svetovne proizvodnje navaja Mednarodna študijska skupina za cin v Amsterdamu tele podatke: v aprilu je nazadovala na 14.200 t (v marcu se 15.100 t). Malajska proizvodnja je padla od 6.898 v marcu na 5.404 v aprilu. Nazadovale je tudi v ZDA, Britaniji in Holandiji.

Za mednarodni sporazum o sladkorju

V Londonu je mednarodna konferenca, ki ji prisostvujejo delegati 28 držav in ki ima namen doseči sporazum o trgovini in proizvodnji sladkorja. Prejšnji sporazum, ki je bil sklenjen maja 1937, poteče 31. avgusta. Tedaj so se države samo sporazumele, da se bodo medsebojno obveščale o proizvodnji, potrošnji in izvozu sladkorja; glede cene pa ni vseboval sporazum nikakršne določbe.

JAPONCI NA SVETOVNEM TRGU

Japonska je lansko leto izvozila že 74 milijonov jarov bombazastih tkanin. Napredek nam pokažejo naslednje številke: leta 1947 je znašal izvoz 391 milijard, leta 1946 ni dosegel niti enega milijona. Celoten japonski izvoz je šel v razdobju 1946-1948 28 % v Indonezijo, 24 % v V. Britanijo, 10 % v Indijo in Pakistan ter 6 % v Tajland. Indija je danes večji konkurent Japonske kakor V. Britanija, ki uvažja bombazaste polizdelke iz Japonske. Glede na veliko povpraševanje bombazastih tkanin računajo Japonci, da bodo letos izvozili lahko 1000 milijonov jarov. Indijski izvoz bo letos dosegel 800 milijonov jarov.

JAPONCI V BARIJU

Japonski institut za pospeševanje izvoza »Neat« je sporečil upravi sejma v Barju, da je parnik »Taryang« varcal japonsko blago, ki bo razstavljeno na sejmu v Barju, Japonci bodo razstavili v Barju najrazličnejše proizvode, ki grečo od kafe, ribjega olja, raznih biserov do najrazličnejših dišav ter svilenih, br. zlatih in volnenih izdelkov.

INDUSTRIJSKA RAZSTAVA CSR

bo ob koncu avgusta v Curihu. Razstavili bodo stroje, vozila, godala, čevljarke izdelke in tkanine.

POPRAVEK

V razlagi grafikona »Skok zlata na pariski borzi« (v »Gospodarstvu« 22. julija) velja cena zlata v palicah (skok od 440.000 na 518.000 frs) za 1 kg, ne pa za 100 kg.

V članku »Sposobnejši prednost« (»Gospodarstvo« 5. avg.) je bil zadnji odstavek zalomljen. Pravilno se mora glasiti: »Giornale di Trieste« se torej ne razburja, ker so v igri tržaške koristi, pač pa italijanske. Podobne članke je že pred vojno pribečeval »Il Piccolo«, kakor da bi na morju ne vladala svobodna konkurenca in da bi sposobnejši ne šla prednost. Jugoslavlani niso na morju vajenci, temveč so s morjem zrasli. Tržačani tudi vedo, da so bili prav oni pobudniki in organizatorji tudi tržaške trgovinske mornarice še v avstrijskih časih.

Na korejskem riževem polju

Na podobi vidimo, kako korejski kmet obdeluje riževno polje. Takšna polja prevladujejo zlasti na Južni Koreji in s svojimi mlakuzami otežujejo vojne operacije. Kakor je »Gospodarstvo« poročalo, so korejski kmetje večinoma na emniki. Srednji kmetje so se čedalje bolj zadolževali

in tako zašli v odvisnost bogatejših, ki so jih izkoriščali. Za časa japonske oblasti je prišlo večkrat do puntov zadolženih kmetov, toda Japonci so jih zatrli s silo, ker so bili tudi sami v eposestniki. Korejski kmet je navadno oblečen v belo obleko brez gumbov.

SLOVENIJA - VINO

Izvoz alkoholnih pijač LJUBLJANA - JUGOSLAVIJA

Obiščite nas na mednarodnem velesejmu v Trstu, kjer nudimo TERAN, VIPAVSKA, LJUTOMERSKA in BRIŠKA BELA VINA

SEDEŽ: TRST - ULICA FABIO FILZIŠT. 10/I. - TELEFON ŠT. 78-08

vestnik

SLOV. GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

Še o dvoletni trgovski šoli

Kot znano, je SGZ naslovlila na ZVU pismo vlogo z zahtevu, da se v Trstu ponovno ustanovi slovenska dvoletna trgovska šola. Prejelo je negativen odgovor. Ker nas pa motivacija odklonitve ni prepričala, smo ponovno pisali na ZVU poučarjaljo, da smo Slovenci v pogledu trgovskega šolstva zapostavljeni. Dopis je bil objavljen v številki 74 tega lista (22. julija t. l.).

ZVU nam je na ta naš novi dopis odgovorila takole:

»Sklicujem se na Vaše pismo z dne 20. julija t. l., ki je ponovno obravnavalo problem trgovskih šol v anglo-ameriški coni Trsta.

Ponovno sem proučil vprašanje ter ugotovil, da je sicer res, da Slovenci nimajo teh šol, ki pa zahtevate, imajo pa isto število trgovskih šol kot Italijani (po 5 na vsako skupino).

Izkušnja, ki jo nudi dejavnost italijanskih dvoletnih trgovskih šol, je privela do sklepa, da je treba v novem slovenskem ustroju, ki je sedaj v proučevanju, te šole prenehati in šole drugega tipa ali pa jih celo ukiniti.

V sedanjem trenutku torej ni umestno ustanavljati vrsto šole, ki bi se morala potem nujno prenehati. Razen zgorajnjega nimam ničesar dodati k izjavljanju v mojem pismu z dne 24. junija t. l.

Iz vsebine gornjega dopisa sklepamo, da se sedaj proučuje prenosna ali celo ukinitev te vrste trgovskih šol. V kolikor bodo te vrste šole prenešane, moramo da že s prihodnjim šolskim letom, upamo, da ZVU tedaj ne bo imela ugovorov proti ustanovitvi enake vrste slovenske šole, saj v gornjem dopisu implicite prizna, da smo Slovenci v tem pogledu zapostavljeni.

DAVČNI OBROKI ZAOSTALIH DAVKOV

V povojnih letih je finančna uprava pristopila k povišanju davčne osnove dohodninskega in dopolnilnega davka. Poleg tega so mnogim davkoplačevalcem naložili davek na vojni dobiček ter zaseženje izrednega dobička (profitti eccezionali di contingenza). Davkoplačevalci so se v večini primerov pritožili proti uradnim ugotovitvam novih davčnih osnov in izrednih davščin. Upravni postopek za končno določitev višine teh davkov je bil šele v zadnjem času končan, oziroma bo v doglednem roku. Tem davkoplačevalcem vpiše davce na upravnem seznam vse davke tudi za pretekla tri leta in za tekoče leto. Ker pa skupni znesek teh davkov naraste na velike vsote ter bi plačevanje istih samo v šestih obrokih morda prekašalo finančno zmogljivost davkoplačevalca, finančna uprava dovoli plačevanje teh davkov (dohodninskega in dopolnilnega, vojnega dobička in izrednega dobička) tudi v več obrokih, in sicer največ v 24 obrokih. Interesni naj vložijo zadevno prošnjo na finančno upravo. To velja le za prej omenjene davke, ki so že bili dokončno odmerjeni, oziroma, ki bodo dokončno odmerjeni do 31. marca 1951.

PRESEKLETJE URADA ZA IZDAJANJE TRGOVSKIH IN OBRTNIH DOVOLJENJ

Opozorjamo člane in interese, da se je obinski Urad za izdajanje trgovskih in obrtniških koncesij preselil v prostore v ulici dei Rettori 2/II.

UKINITEV RACIONIRANJA

Kot znano, je bilo 1. julija t. l. ukinito racioniranje. Vse zaloge racioniranih in kontingentiranih živil so torej s tem denem oproščene vsakega nadzorstva s strani živilskega urada. Trgovci, ki so ta živila redno nabavili, lahko z njimi svobodno razpolagajo.

ITALIJA — BRAZILIJA

V Rio de Janeiru so podpisali trgovinski sporazum, ki velja do 5. jul. 1951. Predvideva se izmenjava blaga v vrednosti okrog 98 milijonov USA dolarjev; na brazilski izvoz odpade blizu 51, na italijanski izvoz pa nad 47 milijonov dolarjev. Plačila se bodo vršila v kliringu in se morajo vse fakture glasiti na dolarsko valuto. Predvidena pa je tudi izmenjava blaga z zasebnimi kompenzacijami, kolikor bi se zaradi giba

Kljub temu, da se tržaško gospodarstvo ne dviga, se prebivalstvo našega mesta neprestano množi. Kakšni čudni gospodarski zakoni veljajo vendar za Trst? Vedno in povsod na svetu je posledica gospodarskega rasti izseljevanje meščanov in poenitev itancvanj, da celo razpadanje hiš. Pri nas pa je ravno narobe: nekdanja slavna tržaška veletrgovina je šla raskom žvižgat, kmetijstvo skoraj ni več; o industrijskem razvoju v našem mestu se le veliko blebota in piše po tržških listih, medtem ko že davno obstoječi tržaški industriji zmanjkuje sapa; ljudi in avtomobilov po tržških ulicah pa je vsak dan več in naša občina zida v naglici cele bloke stanovanjskih hiš, da bi vsaj za silo spravila ljudi pod streho.

Prav to zidanje stanovanjskih blokov nam najbolj nazorno prikazuje naš nenormalni gospodarski položaj. Ako bi bilo namreč naraščanje našega mesta posledica gospodarskega napredka, bi zidali potrebne nove hiše zasebniki in neodvisne gospodarske skupine kakor združbe, delniške družbe itd. Kjer je gospodarstvo v cvetočem položaju, se množijo zaslužki in najemniki imajo zadostne dohodke, da lahko plačujejo normalne najemnine; zaradi tega podjetniki tudi lahko zidajo nove hiše, ki jim bodo prinašale normalne dohodke. V Trstu pa uživa ogromna večina prebivalstva tako rekoč brezplačna stanovanja (kje na svetu je namreč mesečna stanarina za precejšnje stanovanje manjša nego cena 1 kg mesa?), ker so dohodki na splošno tako pičli, da komaj zadostujejo za hrano in obleko. Zato ne marajo podjetniki zidati stanovanjskih hiš, da bi jih potem postavili brezplačno na razpolago prebivalstvu; zato morajo prihajati sredstva za zida-

nja cen na italijanskem, brazilskem ali mednarodnem tržišču ne dala izvršiti v kliringu.

ITALIJA — PAKISTAN

V Rimu so podpisali 29. junija trgovinski sporazum med Italijo in Pakistanom. Sporazum bo veljal do 30. VI. 1951 in se bo njegova veljavnost podaljšala od leta do leta, če ga katera izmed obeh držav ne bo odpovedala na 90 dni. Italija bo uvozila iz Pakistana za nad 11 milijonov angl. funtov sterlingov blaga, predvsem surove jute in surovega bombaža, potem surove kože, bombažev seme, kalijeve nitrata, surovo volno za preproge in odeje ter kromovo rudo. Izvozila pa bo tja za nad 14 milijonov funtov, največ tekstilnih izdelkov in predvira, dalje jutno predviro in vreče, raznovrstne stro-

DRAGINJA TRKA NA VRATA

Uradnih podatkov o cenah konsumnega blaga v našem mestu za julij še nimamo pri rokah. Danes razpolagamo le s podatki do konca junija, torej za čas pred korejskim spopadom, ki nas je prestavil v gospodarske razmere »vojne nevarnosti«.

Razvoj blagovnih cen do konca junija je bil torej normalen, kar pomeni, da so cene sicer stalno, ali vendar le polagoma in skoraj neopaženo naraščale. Stroški za tipično tržaško družino 5 oseb (ose, mati in 3 otroci od 3-10 let) so od maja do junija narasli za 1.021 lir. Maja meseca so znašali 35.755, junija pa 36.776 lir, t. j. skoraj 2,79%. Narasle so le cene hrane (od 27.928 do 28.910), medtem ko so stroški za obleko in razni stroški ostali neizpremenjeni.

Za julij imamo le neuradne podatke strokovnjaka F. Magrija za Milan. Ta je ugotovil, da meseca julija v Milanu nazadovale cene zelenjave, sadja in mleka, narasle pa cene jajc, masla in salame. Magri dela svoje zaključke na podlagi mesečnih stroškov za hrano za eno osebo iz srednjih slojev, živečo v Milanu. On je izračunal, da so bili ti stroški za junij (13.032 lir) manjši nego za junij (13.512 lir). Ti njegovi računi pa niso preveč prepričevalni, vsekakor ne morejo veljati za revnejše sloje, ki tvorijo, kakor povsod, tudi v Milanu veliko večino prebivalstva. On jemlje v poštev določene jestvine, ki igrajo zelo postransko vlogo ali pa sploh niso važne za revnejše sloje. Vsekakor je zanimiva njegova ugotovitev, da stane enomesna hrana največ v sredini zime, najmanj pa sredi poletja. Ta razlika znaša za eno osebo 500-600 lir za en mesec.

Magrijevo primerjanje padanja in višanja cen med lanskim in letošnjim julijem nima več praktičnega pomena, ker so po izruhu vojne na Koreji začele naraščati cene tudi tistih jestvin, n. pr. masla, olja in bele moke, ki so bile v začetku letošnjega julija nižje nego lani v istem mesecu. Sicer predvideva tudi on povišanje cen mesa in drugih važnih jestvin.

Tudi vrhovni komisar za cene v Italiji Togni, ki je podrejen predsedniku De Gasperiju, predvideva podraževanje hrane. Zato priporoča konsumentom in še posebno trgovcem, naj se ne spuščajo v spekulacijo »zavarovalnega« nakupovanja jestvin, češ, da razpolaga vlada s tako obilnimi rezervnimi zalogami, da je izključena vsaka bojazen za bodocnost. Poleg tega je ukazal podrejenim prefektom, naj odločno nastopajo proti trgovskim spekulantom, ako bi ti s pretiranim nakupovanjem povzročili povišanje cen konsumnega blaga. Kljub vsemu temu pa so začele cene plezati navzgor.

»Il Giornale di Trieste«, glasilo demokristjanov, seveda hvali te Tognijeve gospodarske ukrepe in jih toplo priporoča tudi naši ZVU. List, dokazuje, da ZVU ni sposoben za tako modro in dalekovidno gospodarsko politiko, ker da ni ničesar predvidevala; zavedni zavezniški urad »Food Supply and Price Control« bi moral prepustiti vso to zadevo našemu konskemu predsedniku Palutanu, ki da pravzaprav ni nič drugega kot navaden italijanski prefekt,

je, orodje in aparate, kemične in farmaceutske izdelke, umetna gnojila, krompir itd. Vsa plačila se bodo vršila v angleških funtih sterlingih. Obe stranki sta se zavezali, da bosta pospeševali neposredno izmenjavo blaga, brez posredovanja tretjih držav.

ITALIJA — ZAP. NEMCIJA

Italijanska glavna carinska direkcija je z okrožnico z dne 15. 7. odredila, da je podaljšana veljavnost dovoljenj za uvoz iz Zap. Nemčije do konca tega leta, če le niso dovoljenja zapadla pred 30. junijem t. l.

DAVEK NA PRENOS DELNIC

V zadnji številki našega lista smo napovedali ukinitev davka na individualni prenos delnic. Medtem je italijanski Uradni list z dne 11. jul. objavil zavedni zakon, ki dejansko to davščino (»sovrimposta di negoziazione«) odpravlja z učinkom od 1. julija tega leta.

ki bi moral izvrševati ukaze visokega italijanskega komisarja za cene Tognija. »Giornale di Trieste« noče razumei, da poslušajo taka priporočila, kakor jih je izrazil Togni, le tisti, ki nimajo sredstev, ne pa oni, ki imajo polne žepce denarja, in še najmanj trgovski spekulant.

Tiste rezervne zaloge, ki jih ima vlada, so pač prišle iz Amerike. Toda vse to dejansko ni posebnega pomena za »Giornale di Trieste«; zanj je važno le, da bi se Palutan uradno proglasil za italijanskega preiektarja, prevzel v svoje roke vse gospodarstvo našega ozemlja in se podredil neposredno komisarju Togniju ter ministrskemu predsedniku De Gasperiju. — Gospodarska politika pac to ni.

(Dra)

KRONIKA

Finančne olajšave za pospeševanje turizma

ZVU pripravlja ukaz, ki bo omogočil financiranje novih gostinskih gradenj. ZVU bo iz kreditov Marshallovega nacrta dajala kredite pod zelo ugodnimi pogoji za razširitev in gradnjo turističnim naprav na Trzaskem. Pogoji bodo približno takšni, kakor so za gradnje gradbenih zgradb za namene.

Nov način finansiranja stanovanjskih gradenj

Vse kaže, da ZVU ni bila zadovoljna z dosežki dosedanje akcije za gradnjo stanovanjskih hiš po gradbenih združenjih, ki jih sestavljajo nameščenici vseh in zasebnih podjetij. ZVU je stavi-la na razpolago združenjem 65%, ostalih 35% so te nabavile pri denarnih zadolžitvah proti povračilu na dolg rok. Po novi uredbi naj bi bila daru v iznosu 65% gradbenih stroškov deležna sama podjetja, torej ne njihovih nameščenici. Posledica tega ukrepa bo ta, da bodo podjetja za toliko bogatejša in bodo sama razpolagala s stanovanji; ta bodo nakazana pue tistim, ki bodo uživali večjo protekcijo. Ni dvoma, da je prvi način finansiranja po združenjih bolj socialen in tudi izvedljiv, ker ni več težko najti zavodov, ki bi prevzeli akreditiranje ostalih 35%.

Pred otvoritvijo Tržaškega velesejma

Tržaškega sejma, (27. avg. do 10. sept.) se udeležijo 12 tujih držav: Anglija, Avstrija, Brazilija, Čehoslovaška, Francija, Italija, Jugoslavija, Madžarska, Nemčija, Španija, Švica in ZDA. Razstavljalo bo 577 podjetij, in sicer na 368 stojnicah in v 9 paviljonih.

Ljubljanska »Ljudska pravica« (13. avg.) prinaša daljši dopis o pripravah na tržaški sejem. O namenih jugoslovanske razstave na sejmu piše: Razstavljali bomo z vseh področij našega gospodarstva. Populariziranje kvalitete in kvantitete naših izdelkov od domače obrti do težke industrije bo tudi v Trstu prispevalo, da bo najširši krog

Iz nabrežinskih kamnolomov

Kadar smo v teh poslednjih letih obiskali Nabrežino, smo opazili skoraj vedno isto dejavnost, bolj receno, isto nedelavnost. Kdor se peje po cesti skozi Nabrežino vidi v daljavi belo kame-nje, med katerim se dviga nekaj žerjavov. Vendar mima vtisa, da bi prišel v kraj, v katerem je osredotočena kamnarska industrija našega Krasa. Ko so pred prvo svetovno vojno na večer hišni delavci proti domu, si videl na cesti neprijetne kace ljudi. In danes? Nekaj pesakov in kolesarjev zavije od kamnolomov po cesti proti vasi. Vsi ti se spotoma sprašujejo: Ali bo gospodar prejel nova naročila?

S čim se danes pravzaprav ukvarja-jao v nabrežinskih podjetjih? Delavnost je usmerjena k obdelavi kamna za izvoz v inozemstvo in izvrševanju kam-nitih del za naročnike in Trstu in bližnji Furlaniji. Izvoz ni velik, vendar je v glavnem usmerjen v ZDA in Anglijo. Največji nabrežinski izvozni podjetji sta »Montecatini« in »Cava Romana«. Docim se vrši delo v prvem kamnolomu brez presledka, je delavnost v kamnolomu in delavnicah trdke Cava Ro-mana izredno neredna. Nameščenci pod-jetja »Cava Romana« se pričujejo, da vodstvo podjetja ne izpolnjuje obvezno-sti napram njim.

Tudi manjši podjetniki si prizadeva-jo, da bi pridobili naročila iz inozem-stva. Tako obnavlja svoje stare zveze z inozemstvom podjetje arh. Radoviča, ki je bilo pred vojno največji izvoznik nabrežinskega kamna v Egipt; podjet-je je v poslovnih zvezah tudi z evrop-skimi državami in Ameriko.

Kamen je precej drago gradivo; dan-danes pride v poštev le za stopnice, ter za oblaganje sten. Edino večje naroči-lo, ki ga ima sedaj Nabrežina, je do-bava kamna za gradnjo bogoslovnice v Trstu. Pri teh delih sta udeleženi pod-jetji Gorlato in Cava Romana.

P.

Požar je 24. julija uničil veliko mi-zarsko delavnico Pangos v ulici Ma-simo D'Azeglio št. 16. Skodo cenijo na 20-22 milijonov lir. Krita je z zavaro-vanjem.

obiskovalcev spoznal velik uspeh našega socialističnega gospodarjenja. Poleg mnogo drugih izdelkov bomo to pot na odprtem razstavišču pokazali tudi lokomotivo, ki je bila izdelana pri nas. Hkrati pa naj bi naša udeležba na ve-lesejmu v Trstu prispevala k še večje-mu razvoju naše zunanje trgovine.

PRITISK Z JUGA

Vojaški sodnik Bayliss je te dni so-dil 14 tujim prodajalcem tobaka. Prišli so iz italijanske joga in sodnik jih je povečini poslal nazaj domov. Nekateri so prišli v Trst še leta 1948. — Popolnoma pravilno. V zadnjem času so pričela italijanska oblastva v severni Italiji vračati v rodna prebivališča nezaposlene, ki so doma z juga. Da bi tem ljudem dali kruha doma, pospeš-jejo zdaj industrializacijo južne Itali-je. V ta namen gredo visoki državni kre-diti; in izdatkom niso severnjaki prav nič nasprotni samo, da bi se rešili pri-tiška z juga.

V TRSTU JE BILO junija 272.136 prebivalcev. V tem mesecu se je prebivalstvo skrčilo za 700 ljudi vsled iz-selitve. Rojenih je bilo 242, umrlo pa je 231 ljudi. — Konec 1949 je bilo v Trstu 279.045 ljudi, maja 1950 276.371; dejansko so mnogi zapustili Trst že prej, medtem ko so revizijo matičnih spisikov izvršili šele sedaj. Podatki so iz dveh različnih virov.

MLIN V NOVI LUKI

V novi luki pri Sv. Andreju je poleg žitnega silosa največja zgradba elek-

PROMET

v pristanišču

Trst, 16. avgusta
V prvi polovici tega meseca so pri-plule v naše pristanišče, oziroma o-plu-le iz njega naslednje:

AMERISKE LADJE

»Edwin L. Drake« (7800 t, New York) je razložila v silosu tovor žita. »Paul Re-vere« (8300 t, New York, Prudential Li-ne) je izkrcala manjšo količino raznega blaga ter odplula prazna v ZDA. »Kyska« (8700 ton, Mobile) je izkrcala v luki pri Sv. Andreju manjši tovor moke in raznega blaga. »Eton« (7860 ton, New York) je izkrcala manjšo količino raznega blaga ter odplula prazna v ZDA. »Alcoa Patriote« (8000 ton, New York) je razložila v silosu tovor žita. »Wideawa-« (8150 ton, Boston) je izkrcala razno blago in žito v silosu. »Sylvia Lykes« (8000 ton, New Orleans LA) je izkrcala manjšo količino bombaža in poplno tovor žita v silosu. »Exceller« (8760 ton, New York) je razložila manjšo količino raznega blaga.

TRZASKE LADJE

»Posilippo« (7170 ton, Tržaški Lloyd) je naložila v luki pri Sv. Andreju razno blago, med drugim tiskarski papir in ce-lulozo za Indijo. »Corallo« (7100 ton, NLT, Trž. svobodna plovba) je razložila v hangarju 71 približno 45.000 svežih in 5000 posušenih govejih kož argentinske-ga izvora, ki so namenjene Avstriji. »Gerasalemm« (8052 ton, Trst) je izkr-cala manjšo količino zabojev pomaran-jev ter vkrcala razno blago in nekaj potni-kov v Egipt. Motorna ladja »Stadium« (1600 ton, Trst) je naložila poplno tovor lesa za Palestino. »Salvore« (1593 ton, F.lli Gerolimich) je vkrcala v Stari luki poplno tovor lesa za Egipt.

JUGOSLOVANSKE LADJE

Motorna ladja »Titograd« (3199 ton, Reka) je vkrcala poplno tovor lesa za Lattaquie in Bejrut. Potniško-tovorna ladja »Topusko« (3250 ton, Reka) je na-ložila tovor lesa. »Solina« (1083 ton, Vra-njice) je naložila manjši tovor lesa, na-menjenega v Sirijo ter je po kratkem bivanju odplula v Split, kjer bo nalo-žila še tovor cementa. Motorna ladja »Sarajevo« (3199 ton, Reka) je naložila večjo količino lesa in nekaj vagonov papirja za Aleksandrijo ter 36 zabojev »os, 64 zabojev volnenih tkanin nem-škega izvora in nekaj zabojev raznega blaga za Lattaquie. »Heregovina« (769 ton, Split) je pristala ob hangarju 64 in po kratkem bivanju odplula v lesno lu-ko pod Skednjem. Motorna ladja »Za-greb« (3199 ton, Reka) je po izkrcanju manjše količine raznega blaga egiptske-ga izvora v Stari luki priplula v luko pri Sv. Andreju, kjer je naložila poplno tovor lesa. Nadalje so priplule v luko pri Sv. Andreju: motorna ladja »Maze-donija« (6111 ton, Reka) in »Vis« (2177 ton, Reka) in v Staro luko »Prenj« (3599 ton, Reka).

ANGLESKE LADJE

»Dominio« (4200 ton, Hull) je odplula prazna v Anglijo. »Fort Erie« (8000 ton, London) je odplula prazna iz luke pri Sv. Andreju. V Staro luko je priplula ladja »Olavus«.

ITALIJANSKE LADJE

»Gorgio« (7176 ton, Rim) je naložila v luki pri Sv. Andreju poplno tovor li-tega železa. »Assiria« (7176 ton, Benet-ke) je vkrcala razno blago za Indijo. Manjša motorna ladja »St. Antonio« (1760

trčni mlin, ki ga ima zdaj v najemu trdka Variola. Mlin melje na račun ZVU. Meseca maja je zmlel 13.760, ju-nija pa 12.387 stotov pšenice, in sicer 822.560 kg 80% moke za kruh, 151.560 kg 72% moke za testenine, 227.176 kg otro-bov in 374 stotov zdroba za krmo. — Junjska proizvodnja je dosegla skoraj 62% zmogljivosti mlina, ki znaša 20.000 stotov pšenice na mesec.

Avtopodjetje STAR d. d. - Trst, Ulica Moreri 7, tel. 56-08 - Rojan - Avtobusna postaja Trst - Biljeterica št. 3, tel. 51-25

Avtoproga TRST-PIRAN - Vozni red veljaven od 15. junija 1950											
Cena vožnji	Nedelje in prazniki	Delovni dnevi	Delovni dnevi	Km.		Postajališča	Km.	Delovni dnevi	Delovni dnevi	Nedelje in prazniki	Cena vožnji
—	8.—	13.—	20.—	—	↗	Trst	43	8.—	19.—	19.30	235.—
80.—	8.30	13.30	20.30	15		Škofije	28	7.15	18.15	18.45	155.—
115.—	9.05	14.15	21.—	21		Koper	22	6.50	17.50	18.20	120.—
155.—	9.15	14.25	21.15	28		Izola	15	6.30	17.30	18.—	80.—
185.—	9.25	14.35	21.25	34		Strunjan	9	6.20	17.20	17.50	50.—
210.—	9.35	14.45	21.35	38		Portorož	5	6.10	17.10	17.40	25.—
285.—	9.45	15.—	21.45	43	↘	Piran	—	6.—	17.—	17.30	—

KAKO REŠUJEJO STANOVANJSKO STISKO V TRSTU

ITALIJANSKA KOLONIZACIJA SLOVENSKIH PREDMESTIJ

Življenje po napolitanskem vzoru

nje hiš v našem mestu večinoma iz Amerike in deloma iz žepov tržških davkoplačevalcev.

Na ta način se zidajo danes hiše po spodnji okolici, (Tudi blok novih hiš pri Sv. Andreju, v Carboli, spada v nekdanji prvi okraj spodnje okolice, ki je bil sestavljen iz Ščedne, dveh Sv. Marij Magdalen in dveh Carbol.) Največ so jih do zdaj napravili pri Sv. Anji (Sv. Marija Magdalena Spodnja) in pri Sv. Ivanu. Sv. Anjo ime-nujejo Lahi S. Sabba, kar pa je zgre-šeno, ker je kraj Sv. Sava (po doma-če Sv. Sobota) prav na koncu grica Turkavce-Sabotnjak pri morju, kjer je rafinerija; kraj, kjer so sezidane nove hiše, pa so domačini vedno ime-novali pri Sv. Ani, ker je prav tam majhna kapelica sv. Ane.

Torej pri Sv. Ani, na desni strani nove Istrske ceste, takoj za stadi-onom stoji najnovejši blok 13 stano-vanjskih hiš z 283 stanovanji. Hiše so postavljene v pravokotniku okoli ob-širnega praznega prostora, določene-ga za vrtove. Hiše so štirinadstropne s po 20 ali po 30 stanovanji in dvema vhodoma, le na spiknji strani, na-sprti stadionu so tri manjše, odlič-nejše hiše s po 6 stanovanji. Ta blok bi lahko označili za malomeščanskega, ker so toliko hiše kakor tudi njihovi prebivalci po zunanosti pristno ma-lomeščanski.

Na levi strani nove Istrske ceste, med to in med staro istrsko cesto, je

starejši blok stanovanjskih hiš, ki pa je pristno proletarski; tu kar mrgoli ljudstva, posebno pa slavne tržaške »mularije«. Vse skupaj napravlja vtis, kakor da bi bili tja prestavljeni cel del razrušenega tržaškega starega mesta.

Najstarejši del tega bloka še iz ča-sa fašizma sestavlja skupina petih hiš po 16 stanovanj, postavljenih okoli razrušenega tržaškega starega mesta. V sredi. V tej zgradbi je 185 stano-vanj, v katerih stanejo družine, bla-goslovljene z mnogimi otroci. Ena so-ba s kotičkom za kuhanje, to je vse stanovanje. Taka stanovanja so tudi v dveh naslednjih hišah s po 60 sta-novanji.

Dalje v smeri proti Istri je še 7 pred kratkim zgrajenih hiš s po 15 do 40 stanovanji. V vseh sedmih hišah je vsega skupaj 210 stanovanj, sestav-ljenih iz ene sobe in kuhinje. Kakšne so stanovanjske razmere v tem blo-ku? V enem takem stanovanju sta-nujejo n. pr. 3 družine, ki štejejo 13 oseb. V eni sobi in kuhinji!

V bloku med staro in novo Istrsko cesto pri Sv. Ani je torej skupno 16 hiš s 637 stanovanji.

Ako priletimo k temu še zgoraj omenjenih 13 hiš z 283 stanovanji »malomeščanskega« bloka, dobimo

skupno 29 hiš z 920 stanovanji pri Sv. Ani. Prav zgoraj na vrhu Sv. Ma-rije Magdalene, nad vsemi starimi okoliščinskimi hišami, se dvigata dve že v fašistični dobi zgrajeni hiši za izgnance. To so namreč najemniki, ki so bili že pred drugo vojno izgnani iz stanovanj, ker niso mogli plačati stanarine. V teh dveh hišah živi približno 150 družin, v zgoraj navedenih 920 stanovanjih pa — ker stanejo v nekaterih stanovanjih po več nego ena družina — gotovo nad 1000 dru-žin, skupaj 1150 družin.

Ker pa so v teh hišah živeče družine večinoma mnogoštevilne, lahko računamo povprečno na vsako družino 5 članov. (Poleg otrok so v mno-gih družinah tudi stari očeti in ma-tere.) To pomeni, da je »gospodarska« politika naše občine na advi v ne-kdaj čisto slovensko Sv. Marijo Mag-daleno Spodnjo italijansko predmest-je, ki šteje danes že skoraj 6000 pre-bivalcev.

Pojdimo v drugi nekdanji čisto slo-venski in najbolj zavedni okraj spo-dnje okolice — k Sv. Ivanu, kjer se je pred 74 leti rodila »Edinost«. Ogleda-mo si tudi tukaj najprej najnovejše, »malomeščanske« blok hiš, ki so ga zgradili zdaj za cerkvijo in šolo pri Sv. Ivanu. Na koncu poti, ki vodi od trnjavske postaje naravnost do po-dnožja hriba, je sezidanih 6 hiš s po 20 stanovanji, skupno 120 stanovanj;

prav zadaj za šolo pa je 7 hiš s po 30 stanovanji, skupno 210 stanovanj. Svetoiivanski (proletarski) blok je na Lonjerski cesti, in sicer na strmi-ni, ki vodi od vhoda na stadion »Pr-vi maj« do vrha, kjer se od Lonjer-ske ceste odcepi pot, ki gre mimo Subanove gostilne v središče Sv. Ivana.

Na vrhu tega bloka so najnovejše 4 hiše s skupno 124 stanovanji, ni-že spodaj ena hiša za izgnance, na cesti, in druga taka v ozadiju. Vsaka ima po 76 sob in prav toliko stanovanj; vsaka družina ima torej na razpo-a — eno celo sobo! V eni taki sobi n. pr. stanejo družina, sestavljena iz očeta, matere, 6 otrok (najstarejši ima 10 let) in stare matere.

Nekateri od teh izgnancev, morda celo večina, so si med tem opomogli, ker so si našli delo. Glede stanova-nja pa so se še privadili na težke razmere kakor osel na batine. Veseli so, da skoraj nič ne plačajo (meseč-no nič; 10

